

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konkurznej veci úpadcu: **P. D. M.**, IČO: X., s ustanoveným správcom konkurznej podstaty JUDr. J. B., advokátom, so sídlom kancelárie R., **o predloženej konečnej správe a vyúčtovaní výdavkov a odmeny správcu**, na odvolanie konkurzného veriteľa **S. K., a. s., C.** proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. októbra 2012, č. k. 1K 76/2000-2085, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. októbra 2012, č. k. 1K 76/2000-2085 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením schválil konečnú správu správcu konkurznej podstaty o speňažovaní majetku z podstaty a vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu zo dňa 02. 02. 2012, doručení súdu dňa 02. 02. 2012 a upravenú podaním zo dňa 01. 06. 2012, predloženým správcom konkurznej podstaty na pojednávaní dňa 04. 06. 2012 a doplnenú správcom dňa 02. 10. 2012. Námietky veriteľa S. K., a. s., B., zamietol. V odôvodnení uviedol, že podaním z 02. 02. 2012 predložil správca konkurznej podstaty konečnú správu o speňažení majetku z podstaty a o vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu. Postupom podľa § 29 ods. 3 ZKV súd preskúmal konečnú správu a upovedomil o nej úpadcu a konkurzných veriteľov vyvesením na úradnú tabulu súdu dňa 20. 02. 2012 a prostredníctvom Obchodného vestníka č. 35/2012, vydanom 20. 02. 2012. V zákonom stanovenej lehote podal námietky proti konečnej správe veriteľ S. K., a. s., B., podľa názoru ktorého veriteľa správca nesprávne určil základ pre určenie odmeny, nakoľko zo sumy, získanej pri výkone funkcie, ktorá predstavuje druhú zložku základu pre výpočet odmeny, správca neodpočítal pohľadávky proti podstate v zmysle vyhlášky č. 292/2005 Z. z.

Na základe odvolania konkurzného veriteľa S. K., a. s., Cintorínska 21, 814 99 B. 1, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 27. 08. 2012, č. k. 2Obo/52/2012-2080 zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 04. 06. 2012, č. k. 1K/76/2000-2069 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne správca konkurznej podstaty vyjadrením zo dňa 26. 09. 2012 upresnil výšku sumy, získanej speňažením, patriaceho do konkurznej podstaty na sumu 4 666 411,09 Eur a výšku sumy získanej pri výkone jeho funkcie na čiastku 972 734,23 Eur, ktorá je tvorená príjmami, dosiahnutými poskytovaním služieb vo výške 39 914,35 Eur, príjmami dosiahnutými úhradou pohľadávok dlžníkmi úpadcu vo výške 200 656,49 Eur, príjmami z prenájmu vo výške 155 960,17 Eur, príjmami z úročenia peňažných prostriedkov v sume 539 475,76 Eur a inými príjmami v sume 36 727,46 Eur. Podľa obsahu konečnej správy správcu konkurznej podstaty príjmy v konkurze dosiahli čiastku 5 665 866,88 Eur, z toho suma 26 721,55 Eur bola na účte úpadcu pri vstupe do konkurzu, speňažením získal sumu 4 666 411,09 Eur, ktorá tvorí prvú zložku základu pre výpočet odmeny správcu a inou činnosťou správca získal sumu 972 734,23 Eur, ktorá tvorí druhú zložku základu pre výpočet odmeny správcu. Súd prvého stupňa zdôraznil, že základom pre výpočet odmeny správcu je súčet súm 4 666 411,09 Eur a 972 734,23 Eur, čo je spolu 5 639 145,33 Eur. Odmena správcu konkurznej podstaty spolu s daňou z pridanej hodnoty predstavuje 592 324,19 Eur (zálohovo bola odmena vyplatená v priebehu konkurzu spolu vo výške 421 866,24 Eur, na doplatenie zostáva 170 457,94 Eur, t. j. 142 048,29 Eur + daň z pridanej hodnoty zo sumy 142 048,29 Eur vo výške 28 409,65 Eur). Náklady a výdavky správy boli vyúčtované v čiastke 4 331 312,11 Eur. Na oddelených veriteľov pripadala suma 715 663,44 Eur. V priebehu konkurzu boli z tejto sumy uspokojené pohľadávky oddelených veriteľov len vo výške 247 855,04 Eur, na vyplatenie zvyšnej časti výťažku pre oddelených veriteľov zostala čiastka vo výške 467 808,40 Eur. Súdny poplatok je určený vo výške 1 991,50 Eur. Pohľadávky proti podstate budú uspokojené iba čiastočne, a to sumou vo výške 26 567,14 Eur. Vo zvyšku nároky proti podstate, ani nároky veriteľov priznané v I. triede nebudú uspokojené pre nedostatok finančných prostriedkov.

Proti uzneseniu podal odvolanie konkurzný veriteľ S. K., a. s., B., ktoré odôvodnil poukazom na ust. § 6 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 493/1991 Zb. v znení vzťahujúcom sa na predmetné konkurzné konanie, v zmysle ktorého základ pre výpočet odmeny pozostáva z dvoch zložiek. Prvá zložka je tvorená sumou získanou speňažením konkurznej podstaty, ktorým speňažovaním sa rozumie prevedenie všetkého majetku konkurznej podstaty

na peňažné prostriedky. Druhú zložku základu pre výpočet odmeny tvorí suma, ktorá bola jednak získaná pri výkone funkcie správcu a jednak určená na uspokojenie veriteľov. V súdnej praxi je zaužívané chápanie sumy, získanej výkonom funkcie správcu ako sumy, ktorú získal správca pri výkone funkcie iným spôsobom, ako speňažením konkurznej podstaty, zníženej o pohľadávky proti podstate, t. j. zníženej o náklady, vynaložené na dosiahnutie týchto príjmov. Podľa odvolateľa správca konkurznej podstaty nepostupoval v zmysle § 6 ods. 1 vyhlášky č. 493/1991 Zb., keď pri dosiahnutí iným príjmom neodpočítal všetky pohľadávky proti podstate, ktoré boli vynaložené na ich zabezpečenie, a to :
prevádzkové náklady (živočíšna a rastlinná výroba), služby a náhradné diely spolu vo výške 1 769 602,70 Eur, ktoré súvisia najmä s príjmom „poskytovanie služieb“, právne služby a súdne poplatky spolu vo výške 9 867,85 Eur, ktoré súvisia s príjmom „úhrada pohľadávok úpadcu“, plyn, elektrická energia, olej, uhlie a kyslík spolu vo výške 810 639,93 Eur, ktoré súvisia s príjmom „prenájom“, bankové poplatky (daň z úrokov) spolu vo výške 24 231,26 Eur, ktoré súvisia s príjmom „úročenie“, spotrebná a cestná daň, DPH spolu vo výške 27 011,25 Eur, ktoré súvisia „s inými príjmami“, ako sú vrátenie nadmerného odpočtu DPH, spotrebnej dane a príjem z dôvodu vrátenia poplatkov“.

Na podporu svojich tvrdení poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. 08. 2012, č. k. 2Obo/52/2012-2080 a navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Správca konkurznej podstaty vo svojom stanovisku k odvolaniu uviedol, že konkurzný veriteľ vo svojom odvolaní poukazuje na ust. § 6 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 493/1991 Zb., ktorý bol o odsek 2 a 3 doplnený vyhláškou č. 292/2005 Z. z., z ktorej vyplýva, že pri výpočte odmeny správcu konkurznej podstaty sa musí vychádzať zo znenia vyhlášky č. 493/1991 Zb., účinného v čase ustanovenia správcu do funkcie. V prípade konkurzného konania, vedeného vo veci úpadcu P. D. so sídlom v M., bol správca ustanovený do funkcie uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 03. 2000, sp. zn. 1 K 76/00, ktorým bol zároveň na majetok dlžníka P. D. v M. vyhlásený konkurz. Na základe uvedenej skutočnosti sa pri určení odmeny správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní vychádza zo znenia

vyhlášky MS SR č. 493/1991 Zb., účinného ku dňu 31. 03. 2000 (t. j. v znení vyhlášky č. 358/1996 Z. z. a vyhlášky č. 21/1998 Z. z.). Nie je tak možné vychádzať zo znenia vyhlášky z roku 2005, čo by pôsobilo retroaktívne. Pretože dôvody, o ktoré konkurzný veriteľ opiera svoje odvolanie, majú základ vo vyhláške č. 292/2005 Z. z. s účinnosťou od 01. 07. 2005, čo je až po ustanovení správcu konkurznej podstaty do funkcie, správca konkurznej podstaty má za to, že tieto dôvody konkurzného veriteľa nemožno aplikovať na výpočet odmeny správcu konkurznej podstaty v predmetnom konkurznom konaní.

Správca konkurznej podstaty poukázal aj na to, že súdna prax rozhoduje aj tak, ako rozhodol súd prvého stupňa. Ide napríklad o uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 04. 08. 2009, sp. zn. 6 Obo 66/2009, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. 11. 2009, sp. zn. 6 Obo 12/2009, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. 10. 2011, sp. zn. 3 Obo 42/2011. Vzhľadom na uvedené považuje správca konkurznej podstaty odvolanie konkurzného veriteľa za neopodstatnené a navrhuje napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania a v medziach dôvodov odvolania a dospel k záveru, že odvolanie konkurzného veriteľa je dôvodné.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu P. D. M., 919 22 M., IČO: X., schválil konečnú správu s vyúčtovaním odmeny a výdavkov správcu.

Námietku odvolateľa proti konečnej správe ohľadne vyúčtovania odmeny správcu konkurznej podstaty súd prvého stupňa zamietol a tento výrok v odôvodnení napadnutého uznesenia súd žiadnym spôsobom neodôvodnil.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku (uznesenia) uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Súd prvého stupňa však nemusí dať odpoveď na všetky otázky, nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Iba takéto rozhodnutie je odvolacím súdom preskúmateľné a účastníkom umožňuje posúdiť postup súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, vychádzajúc z týchto významných úvah, sa zaoberal posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z uvedených hľadísk. Podrobným preskúmaním odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dospel odvolací súd k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia tieto požiadavky nespĺňa. Z tohto nemožno zistiť žiadne vecné dôvody, pre ktoré súd prvého stupňa zamietol námietky konkurzného veriteľa (odvolateľa) v plnom rozsahu.

Zo skoršieho rozhodnutia súdu prvého stupňa zo dňa 04. 06. 2012, č. k. 1K/76/2000-2069, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. 08. 2012, č. k. 2Obo/52/2012-2080 zrušené v celom rozsahu, je zrejmé, že súd prvého stupňa námietky dotknutého konkurzného veriteľa zamietol z dôvodu, že povinnosť znižovať sumu, určenú na uspokojenie veriteľov, ktorá bola získaná pri výkone funkcie správcu konkurznej podstaty o pohľadávky proti podstate, zaviedla až vyhláška č. 292/2005 Z. z. s účinnosťou od 01. 07. 2005, ktorá neobsahuje prechodné ustanovenia, z ktorých by vyplývalo, že sa vzťahuje aj na konania, začaté pred nadobudnutím jej účinnosti.

Odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie znova vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nepreskúmateľné, čím bolo odvolateľovi upreté právo na spravodlivý proces. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň zdôrazňuje, že napadnuté

rozhodnutie nerešpektuje skorší názor najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, hoci súd prvého stupňa ním bol viazaný.

Ku znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty (čl. 1 ods. 1 ústavy, napr. PL. ÚS 36/95), ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. To znamená okrem iného aj to, že každý adresát právnej normy sa môže dôvodne spoliehať na to, že všeobecný súd nielenže bude platné právo aplikovať, ale i na to, že bude rešpektovať právny názor, ktorým je viazaný, ak mu takúto povinnosť ukladá zákon. Opačný prístup už sám osebe predstavuje porušenie základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivý proces.

Ani nezávislosť sudcov všeobecných súdov pri ich rozhodovaní podľa § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona o sudcoch a prísediacich“) nie je absolútna a bez akýchkoľvek hraníc a podmienok. Keby sa nezávislosť chápala tak, že sudca môže rozhodnúť hocijako, viedlo by to k svojvôli, pretože v takom prípade by sudca sám tvoril právo podľa svojich predstáv a vystupoval by ako zákonodarca. V právnom štáte to nemožno takto vysvetľovať. Tomu nasvedčuje aj samotný text vyššie citovaného ustanovenia, v zmysle ktorého sudca musí rozhodovať v súlade so zákonom. Ak musí sudca rozhodovať v súlade so zákonom, potom je povinný rešpektovať i zákonom stanovené hranice pre jeho rozhodovanie. Takouto hranicou, stanovenou zákonom, je aj povinnosť rešpektovať zásah do obsahového rozhodovania zo strany iného súdu, ak takéto obmedzenie vyplýva zo zákona.

V tomto prípade bolo takýmto zákonným ustanovením ustanovenie § 226 O. s. p., ktoré jednoznačne ustanovuje, že ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie na nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Takáto povinnosť vyplýva aj z ustanovenia § 2 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, podľa ktorého za podmienok ustanovených osobitnými predpismi, ktorým je napríklad Občiansky súdny poriadok, je sudca viazaný aj právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí súd vyššieho stupňa.

Uvedeným postupom obmedzil tak súd prvého stupňa odvolateľa (konkurzného veriteľa) v jeho práve na spravodlivé konanie a pri podaní opravného prostriedku vo vzťahu k zákonom vymedzeným odvolacím dôvodom, v dôsledku čoho mu odňal možnosť konať pred súdom.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí a v ostatnom konaní nevenoval pozornosť žiadnej zo skutočností, ktoré skutočnosti boli zdôraznené v skoršom zrušovacom rozhodnutí odvolacieho súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky opätovne poukazuje na to, že základ pre určenie odmeny správcu konkurznej podstaty tvorí suma, ktorá bola dosiahnutá speňažením konkurznej podstaty a suma, ktorú správca získal inou činnosťou ako speňažovaním majetku, napríklad vymožením nájomného, uplatnením nárokov na súde, úroky z priznaných pohľadávok a pod., a ktorá je určená na uspokojenie veriteľov, čo znamená, že od takto získaných príjmov inou činnosťou správcu je potrebné odpočítať náklady na ich dosiahnutie. Takto stanovený základ pre určenie odmeny správcu vyplýva ako z gramatického, tak aj logického výkladu ust. § 6 vyhlášky č. 493/1991 Zb.

V danom prípade správca konkurznej podstaty svoju odmenu nevyúčtoval v súlade s právnym predpisom, pretože základ pre určenie odmeny správcu v jeho druhej zložke nebol vyčíslený správcom s poukazom na uvedené v zmysle vyhlášky č. 493/1991 Zb. v znení, ktorým sa toto konanie spravuje. Z uvedeného dôvodu je odvolanie spochybňujúce súdom schválenú výšku odmeny správcu opodstatnené a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je preto predčasné. Odvolací súd má ďalej za to, že odôvodnenie napadnutého uznesenia je nedostatočné, nepresvedčivé a javí sa byť ako arbitrárne.

Vzhľadom na uvedené zistenia Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil tomuto súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Pre Krajský súd v Bratislave, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, je právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 226 O. s. p. záväzný.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 19. marca 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová